

Nukinnik sunniisartunik qajannaassutsimillu ilinniarneq C – 2022

1. Ilinniartitsissutip inissisimanera

Ilusilersuineramik qajannaassutsimillu ilinniarneq teknikimik ilinniartitsissutaavoq, tassani tunngaviusumik taaguutit ilusilersuisarnermi immikkoortuni ajornanngitsuni annertuussusiliisnermut qajannaassutsimillu misissuinermi tunngaviliisunik sammiasaqartoqarluni. Ilinniartitsissut misilittaaneruvoq teknologimillu ilinniartitsissummut atatinneqarluni

2. Ilinniartitsissummi siunertaq

Ilisimasat piginnaasallut

Ilinniartut pingaartumik issittumut tunngatillugu ilusilersuineramik qajannaassutsimillu ilinniarnermi taaguutit ajornartorsiutillu pillugit imatut ilisimasaqartigissapput aqqiisuteqartarnermi periutsit aqqiisutillu ilinniartitsissummut naleqquttumik paasisinnaallugit, atorsinnaallugit ingerlateqqissinnaallugillu. Ilinniartut aamma ilusilersuinermit qajannaassutsimillu ilinniarnermut atatillugu avatangiisini teknikkimik ilusilersuinerit aqqiisutillu isummersorlutik isummerfigisinnaassavaat.

Ilikkagaqartarnermi sulinermilu piginnaasat

Ilinniartut paasisutissanik ilinniartitsissummut naleqquttunik ujarlersinnaassapput, suliareqqiisinnaassapput ingerlatitseqqiillutillu, taamaalillutik ajornartorsiutinik sanaartornermut tunngasunik aalajangersimasunik itisiliisinnaassallutik aammalu atuagarsorneq suliaqarnerlu ataatsimoortissinnaallugit. Ilinniartut immikkoortut ilinniartitsissutinit allaanersut ilanngussinnaassavaat atorsinnaassagulli, tassunga ilanngullugit pingaartumik ilinniakkap sammiviani ilinniartitsissutit, ilinniartitsissullu ilinniakkap sammiviani ilinniartitsissutinut allanut tapersiissutitut atorsinnaassallugu.

Inuttut inuillu akornanni attaveqaqatigiittarnermi piginnaasat

Ilinniartut suleqatigiillutik sulinermikkut kisimiillutillu sulinermikkut suliniuteqarneq tunngavigalugu suleriaatsinik ilisimasaqassapput misilittagaqarlutillu.

Kulturikkut inuiaqatigiillu akornanni piginnaasat

Ilinniartut aqqiisussinerit pissutsinut qanittut inuiaqatigiinni takussaasut ilinniartitsissummut ilanngussinnaassavaat.

3. Ilikkagassatut anguniakkat imarisaalu

3.1 Ilikkagassatut anguniakkat

Ilinniartut:

- a) Sanaartukkani piujuartumik attassisinnaanerattut, piffissami sivilisuumi attassisinnaanerattut, piffissami akunnattumi atassisinnaanerattut, piffissam sivilisuumi attassisinnaanerattut maannakkorpiaq attassisinnaanerattut attassisinnaanerit assigiinngiiaartut nassuiarsinnaassavaat kiisalu attassisinnaanerit assigiinngiiaartut qisunnik sanaartukkanut sunniutaat nassuiarsinnaassallugit,
- b) sanaartuqaq aallaavigalugu attassisinnaassusianik periusissiorsinnaassapput, naatsorsuinermilu periutsimut atassuteqarnera takutissinnaassallugu,

- c) sanaartukkami atortut peqinnermut sunniutaanni sunniutit malunniunnerannik, nalinginnaasumik sunniutaannik sanimullu sunniutaannik pissutsinillu suussusiinnaassapput,
- d) naatsorsuineq aallaavigalugu sanaartukkamut sunniutaanik nalilersuinnermut, nalinginnaasumik sunniutaanik, sanimut sunniutaanik sangoriarneranillu titartaasinnaassapput aamma
- e) qisummik sanaartukkat pinerullugit kippaata ilusaata atortunillu toqqaanerup sanaartukkap qajannaassusianik takutitsisinnaassapput.

3.2 Ilinniartitsissutip imarisai pingaarnertit

Ilinniartitsissutip imarisai pingaarnertit tassaapput:

- a) namminneq namminneq naqitsinermik sunniinerat, sanaartukkat naqitsinermik sunnerneqarnerannut annikillisisineq, sanaartukkat anorimit naqitsinermik sunnerneqarnerat sanaartukkallu apummik naqitsinermik sunnerneqarnerat ilanngullugit sanaartukkanik naqitsinernik nutsiiinerit assigiinngitsut,
- b) sanaartukkat naqitsinermik sunnerneqarnerannik aalajangiinissamut najoqqutasiat,
- c) sanaartukkat nukinnit ataasiakkaanit sunnerneqarnerat aamma/imaluunniit narlumuinnartumi nukiit naqitsinerat,
- d) naqitsinermut nusussinernullu amitsukujuut, tassunga ilanngullugit sukaanik ungalunillu sanaartukkat, nukinnit ataasiakkaanit naqitsinermik sunnerneqartut,
- e) nalinginnaasunik, sanimut immikkoortunilu aalajangersimasuni nukiit naqitsinerannik naatsorsuineq,
- f) kippaat naqinneqarnerat assigiiat ajortiaassusiilu pillugit naatsorsukkat, qisunnik sanaartukkat ajortiaassusiat immikkut sammillugu,
- g) nusutsineq pillugu taaguut aamma nusutsinerit, naqitsinerit, kipungasut aamma qissallanerit sananeqaasiisa ajortut sunniinerannik aalajangiinissamut misissuinerit assigiinngitsut, qisummik sanaartukkat immikkut sammillugit aamma
- h) malittarisassat pitsaassutsillu sulianut aalajangersimasut tunngasut.

3.3 Illassutitut ilinniakkat

Ilinniartut taamaallaat pingaarnertut ilinniakkat atorlugit ilikkagassatigut anguniakkat angusinnaassanngilaat. Illassutitut ilinnikaat pissutsit nutaat itisilissavaat, atassuteqartilissavaat ersersitsillugillu, ilaallunilu ilinniartitsissutip imarisaanik pingaarnernik atuisinnaaneq. Illassutitut ilinniakkat ilinniartitsissut ataatsimoortilerpaat imatullu toqqaarneqassallutik, ilinniartitsissutip imarisai pingaarnertit ilinniartitsissutip imarisai pingaarnertit ilanngullugit ilinniartitsissummi anguniakkat ineriartortitseqataatillugit, ilinniartitsissutip imarisaani pingaarnerni immikkoortunut atassuteqartitsilersitsioq ilinniartitsissummilu piviusunik tapersiilluni.

4. Ilinniartitsinerup aaqqissuunneqarnera

4.1 Ilinniartitseriaatsimi periutsit

- a) Ilinniartitsinermi ilinniartut ilinniartitsissummi qaffasissusiat ilisimasaallu aallaavigineqassapput.

- b) Ilinniartitsineq imatut aqqissuunneqassaaq ilinniartitsisup ilinniartullu akornanni ilikkagaqartarnermi oqaloqatigiittarneq atorneqarluni,
- c) Ilinniartitsineq imatut aqqissuunneqassaaq ilinniartitseriaatsit assigiinngitsut paarlakaajaanneqassallutik.
- d) Ilinniartitsineq imatut aqqissuunneqassaaq ilinniartut soqutigisaat pisariaqartitaallu isiginiarneqassallutik, taamaalilluni ilinniartut ilinniartitsissutip pissanganartuuneranik, naleqquttuuneranik soqutiginaruuneranillu misigisaqarnissamut periarfissinneqassallutik.
- e) Ilinniartitsineq imatut aqqissuunneqassaaq ilinniagaqarnerup ingerlanneqarnerani sammisanilu ineriartortitsinermi ilinniartitsissut siuariarfiussalluni, tassa ilinniartitsissummi oqaatsit oqariartaatsillu ineriartorfiussallutik, taamaalilluni ilinniartut namminneerlutik suliariaaseqarnissamik ajornakusoortunillu eqqarsartarnissamut piffissap ingerlanerani sungiusarneqassallutik.
- f) Ilinniartitsineq imatut aqqissuunneqassaaq inuiaqatigiinnut avatangiiserisanut annertunerpaamik atassuteqalersillugu.
- g) Ilinniartut pissutsini aalajangersimasunik misissuilluni atuagarsornerlu aallaavigalugu ilinniartitsinermi tunngaviit atorlugit atuagarsornermik ajornartorsiutinik aalajangersimasunik aqqiinermi atorneqartartut atorlugit sulisassassapput.
- h) Ilinniartitsineq teknikkimi ajornartorsiutit aallaavigalugit atuagarsorneq assersuutillu atorlugit ilinniartullu nammineerlutik misileraatillugit ingerlanneqassaaq.

4.2 Suleriaatsit

ilinniartitsineq suleriaatsit assigiinngitsut siuariartornermik qulakkeerinnitsitsiut aallaavigalugit aqqissuunneqassaaq, ilinniartut taamaalillutik ajornartorsiutinik killilikkanik, piviusunik atuagarsornerlu atorlugu nammineerlutik sulisinnaassallutik. Ilinniartut ilinniakkani pingaarnerni ilinniartitsissummik allattariarsorlutik oqaluttariarsorlutillu ingerlatitseqqiisarnermik suliaqassapput. Siuariartorfiusunik allattarissanik suliaqartoqartassaaq.

Naggasiilluni suliaq oqaluttariarsorluni misilitsinnermut tunngaviussaaq. Naggasiilluni suliassaq atuarfimmit suliakkiissutigineqassaaq. Suliassamik suliaqarneq piffissami ilinniartitsiviusumi tiimit 20-t missaanni siviisutigissaaq. Ilinniartut tamassumunnga atatillugu nukinnik sunniisartunik periusissiornermut, agguaqatigiissillugu aalajangiinissamut aamma pisariaqartumik annertussuliinissamut sananeqaatsinik ajortunik naatsorsuinnermut tunngavittut sanaartukkat pissutsinut qanittut kisimiillutik suleqatigiillutilluunniit toqqassavaat. Suliaq ilinniartitsissummi ukiumoortumik karakteriliinnermut tunngaviusinnaassaaq, taamaattoqarpallu oqaluttariarsorluni misilitsinnermut tunngaviusinnaassalluni.

4.3 It

ilinniartut digitali atorlugu sulinissamut piginnaasaqalersinneqassapput. Ilinniartut uku piginnaasaqarfigilissavaat:

- a) Paasissutissani ujarlerneq, paasissutissanik katersuineq pissarsivinnilu ujartuisinnaallutik, atuisinnaallutik nalilersuisinnaallutillu,

- b) Teknikkikkut ajortorsiummi toqqarneqartumi tamanik takunnissinnaalernissamut naleqqutillugu digitalimi atortorissaarutinik atuineq,
- c) digitalinngorlugu sulianik uppersaaneq, assersuutigalugu titartakkit, diagrammit, takussutissiorneq, naatsorsuineq, pisuusaatitsineq, nipi videoluunniit atorlugu suliaqarneq.

4.4 Ilinniartitsissummi oqaatsit

Ilinniartitsineq imatut aqqissuunneqassaaq ilinniartut ilinniartitsissumi oqaatsinik aammalu ilinniartitsissummi oqariaatsinik paasinnittarnerat atuisarnerallu aqqissuussamik ineriartortinneqarluni. Ilinniartitsineq imatut aqqissuunneqassaaq ilinniartitsissutit siulianni oqaatsinik oqariaatsinillu ilinniartut piffissap ingerlanerani paasinnilluarsinnaatikkiartortillugit atuisinnaalluartikkiartortillugillu.

4.5 Ilinniartitsissutitut allanut atassuteqartitsineq

Ilinniartitsineq imatut aqqissuunneqassaaq piffissat ilaanni ilinniartitsissutit akornanni suliaqartoqartarluni ilinniartitsissutinilu ilisimasaqarfiulersunut sanilliutitsilluni. Nukinnik sunniisartunik qajannaassutsimillu ilinniartit C nukiit sunniisartut qajannaassutsillu pillugit ilinniartit immikkoortut aalajangersimasut pillugit teknikkilerinermi pinngortitalerinermilu ilinniartitsissutitut allanut atassuteqartitsinikkut ilinniakkap sammiviani ilinniartitsissutit ataqatigiinneranni siuarnertornermut tapersiissaaq.

5. Nalilersuineq

5.1 Ingerlaavartumik nalilersuisarneq

ilinniartut suliaqarnerat suliaalu tamarmiusut ingerlaavartumik nalilersorneqartassapput. Naliliineq ilinniartut ilinniartitsissummi killiffiannik suliaqarnerannillu tamarmiusumik naliliineruvoq.

5.2 Misilitseriaatsit

Soraarummeertut inaarutaasumik suliaat ilinniarfimmitt suliaqartit ilinniartitsissutit tunngavigalugit oqaluttariarsorluni misilitsittoqassaaq, tak. imm.4.2. Soraarummeertut inaarutaasumik suliaanni suliat isikkulersornerannik allattuivikilangulugu misilitsinnissaq sioqqullugu censorimut nassiuunneqassapput. Ilaarutaasumik suliaq misilitsinnginnermi aqqinneqassanngilaq aamma ilinniartitsissutit/soraarummeertitsissutit oqaaseqaateqartitfigineqassanngilaq.

Piffissaq soraarummeerfik minutsit 24-t missaaniipoq. Piareersarnissamut piffissaliisoqassanngilaq.

Soraarummeersitsinermi soraarummeertut saqqummiinera inaarutaasumillu saqqummiinera apeqqutit soraarummeersitsisup siumut piareersarsimasaani ataatsimik arlalinnilluunniit ilallugu saqqummiinera allaavigineqassapput. Soraarummeersitsineq tamassuma kingorna itisiliilluni oqaloqatigiinnertut ingerlanneqassaaq, tassani ilaallutik ilinniartitsissutit imarisaani pingaarnerni tamani ilassutitullu ilinniakkani sammisat.

5.3 Naliliinermi tunngaviit

Naliliineq tassaavoq Soraarummeertut ilikkagassatut anguniakkanik imm. 3.1-imi

allaqqasunik qanoq annertutigisumik eqqortitsineranik nalilersuineq. Soraarummeertup piginnaasai uku pingaartinneqassapput:

- a) ajornartorsiummut soraarummeertup inaarutaasumik suliamini nammineq toqqagaanut aaqqiinermi periutsumik nassuiaanera,
- b) nukinnik sunniisartunik qajannaassutsimillu ilinniarnermi siamasissumik takutitsinera suleriaatsimilu paasinninnermik tassannga piviusunngortitsinera aamma
- c) ilinniartitsissummi anguniakkanut tunngatillugu suiamut itisiliilluni ilassutaasumillu apeqqutit pillugit akinera. Taakkununga ilanngullugit nammineq allallu angusaannik paasinninnera, oqaaseqarnera nassuiaasersuinalu. Soraarummeertup oqaluttariarsorluni saqqummiinerani tamaniknaliliilluni ataatsimik karakteriliisoqassaaq.